

Precizări metodologice

1. Datele lunare privind câștigul salarial și efectivul de salariați sunt obținute printr-o cercetare statistică selectivă. Pentru dimensionarea eșantionului s-a luat în considerare obținerea unor estimări ale principalelor caracteristici cercetate, care să fie afectate de erori în limita a +/-3% și garantate cu o probabilitate de 95%. Începând cu luna ianuarie 2024 eșantionul cuprinde circa 23300 unități economico-sociale. Unitățile din „sectorul bugetar” sunt cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se culeg pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca. 820 de unități). Pentru sectorul economic, au fost incluse în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care reprezintă 88,34% din numărul total al salariaților din acest sector.

În scopul îmbunătățirii calității rezultatelor și a creșterii ratei totale de răspuns se aplică metode de estimare prin imputarea unităților fără date în cercetarea statistică și care au raportat date în sursele administrative¹ („Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112)”). Rata de imputare² este de circa 10%.

Obiectivul cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale îl constituie evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii lunare și orare pe total economie și sectoare de activitate.

2. Datele obținute din cercetarea statistică lunară privind câștigurile salariale și efectivul de salariați sunt **agregate după activitatea omogenă a unităților**; aceasta înseamnă că în activitatea de administrație publică **nu sunt cuprinse** toate activitățile secundare desfășurate în administrația publică centrală și locală, de tipul:

- asistență socială,
- activități de spectacole, culturale și recreative,
- peisagistică și servicii pentru clădiri,
- agricultură,
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare,
- construcții,
- transport și depozitare,
- producere și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat,
- închiriere și sub-inchiriere a bunurilor imobiliare etc.

Informațiile aferente activităților secundare sunt cuprinse, fiecare, la activitățile economice conform CAEN Rev.2 corespunzătoare.

3. Informațiile referitoare la „sectorul bugetar” trebuie utilizate cu atenție, deoarece datele se referă la statisticile din activitățile economice (agregate după activitatea omogenă) **conform CAEN Rev.2** de administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială (inclusiv sector privat pentru învățământ - cca. 3,2%, respectiv sănătate și asistență socială - cca. 11,7%), exclusiv forțele armate și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.).

Aceste statistici nu țin cont de forma de finanțare, scopul lor fiind cel de furnizare de informații pe activități economice conform CAEN Rev.2.

Informațiile corespunzătoare formei de finanțare sunt gestionate de Ministerul Finanțelor, în conformitate cu prevederile OUG nr. 48/2005, cu completările și modificările ulterioare.

¹ Agenția Națională de Administrare Fiscală

² Cauzele care intră în calculul ratei de imputare: refuz, unități neidentificate, unități necontactate, unități temporar/definitiv fără activitate sau în insolvență la sfârșitul perioadei de referință (care au raportat date în sursele administrative).

4. Concepte și definiții

- ✓ **Câștigul salarial mediu brut lunar** se calculează prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri, la numărul mediu al salariaților.

În **sumele brute plătite salariaților** sunt cuprinse:

• **Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul lucrat:**

- salariile de bază corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (inclusiv indexările și indemnizațiile de conducere, salariile de merit și alte drepturi care potrivit actelor normative fac parte din salariul de bază);
- sporurile și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sumă fixă;
- premiile/bonusurile/beneficiile din cursul anului și anuale sub diferite forme din fondul de salarii (inclusiv al 13-lea salariu, premiile de vacanță);
- plățile/primele excepționale (ocasionale) efectuate către salariații care părăsesc întreprinderea (inclusiv primele acordate cu ocazia pensionării), cu condiția ca aceste sume să nu fie prevăzute în contractul de muncă;
- sumele acordate salariaților pentru transportul până la/de la locul de muncă;
- sumele brute acordate salariaților pentru plata zilelor de concediu de odihnă neefectuat;
- sumele aferente stimulentei de risc acordat personalului medical, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- alte sume/adaosuri acordate din fondul de salarii potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă (inclusiv cele pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care salariații își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern, în limita unui plafon lunar, corespunzător numărului de zile din lună în care salariatul își desfășoară activitatea în regim de telemuncă);
- plata managerului sau după caz, indemnizația brută a administratorului sau premiile de performanță acordate acestora, potrivit contractelor de management, de administrare, de mandat sau a contractelor de performanță încheiate potrivit prevederilor legale în vigoare.

• **Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul nelucrat:**

- sumele plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, de studii, pentru zilele de sărbători legale, evenimente familiale deosebite etc.) potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru incapacitate temporară de muncă (concediu medical) cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă plătite din fondul de salarii (exclusiv sumele plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale), potrivit prevederilor legale în vigoare;
- sumele plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților (inclusiv șomaj tehnic beneficiind de o indemnizație din salariul de bază plătită potrivit prevederilor legale în vigoare);
- indemnizațiile pentru perioada suspendării temporare a contractului de muncă din inițiativa angajatorului (șomaj tehnic), indiferent dacă sunt suportate de angajator sau din bugetul de stat, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru zilele libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, potrivit prevederilor legale în vigoare;

- indemnizațiile de care beneficiază salariații ca urmare a reducerii timpului de muncă, potrivit prevederilor legale în vigoare.
  - **Sumele brute plătite din fondul de salarii sub forma drepturilor în natură și ajutoarelor bănești** cuprind contravaloarea drepturilor în natură și a ajutoarelor bănești acordate ca retribuire a muncii (potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă);
  - **Sumele brute acordate salariaților (ca stimulente) din profitul net al unității**, inclusiv suma corespunzătoare cotei managerului sau administratorului, după caz, exclusiv dividendele plătite din profitul net;
  - **Sumele brute plătite din alte fonduri (inclusiv drepturi în natură, ajutoare bănești, indemnizația/norma de hrană, alte stimulente) decât din fondul de salarii**, inclusiv sumele încasate ca penalități provenite din sumele încasate prin executare silită potrivit Codului de procedură fiscală, din cele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment, alte stimulente acordate în afara fondului de salarii, sumele plătite pentru activitatea prestată în proiecte finanțate din fonduri europene, sumele plătite direct din costuri pentru drepturile în natură sub formă de produse, chirie, combustibil, energie, transport, contravaloarea biletelor de valoare (tichete de masă, tichete de creșă, tichete cadou, tichete culturale și vouchere/tichete de vacanță), toate sumele acordate conform prevederilor legale în vigoare.
- ✓ **Câștigul salarial mediu net lunar** rezultă prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut lunar a contribuției de asigurări sociale datorată de salariați, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților.

Notă: Câștigul salarial mediu brut/net diseminat lunar **nu cuprinde** sumele compensatorii, sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare (OUG nr. 79/2017 cu modificările și completările ulterioare), contribuțiile de asigurări sociale, respectiv cele de asigurări sociale de sănătate care cădeau în sarcina angajatorului au fost transferate în sarcina salariatului și, începând cu luna ianuarie 2018, sunt **suportate în totalitate de salariat**, fiind reflectate în cuantumul brut al câștigului salarial nominal.

În consecință, indicatorul „**câștig salarial mediu brut lunar**” produs și diseminat începând cu luna de referință ianuarie 2018 nu mai este comparabil cu seriile de date anterioare anului 2018. Aceste prevederi legale nu influențează comparabilitatea datelor pentru seriile de „câștig salarial mediu net lunar.”

Conform prevederilor legale în vigoare, salariații din domeniul cercetare-dezvoltare și inovare beneficiază de scutire de impozit.

Pentru perioada 1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2028 inclusiv, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene), salariații din domeniul construcțiilor beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Pentru perioada 1 iunie 2022 - 31 decembrie 2028 inclusiv, conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative), salariații din domeniul agriculturii și industriei alimentare beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Începând cu 1 iunie 2022, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 67/2022 privind unele măsuri fiscale), salariații care desfășoară activitate în baza contractului individual de

muncă, încadrați cu normă întreagă, la locul unde se află funcția de bază, nu datorează impozit pe venit și contribuții sociale obligatorii pentru o sumă de 200 de lei reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor, în următoarele situații:

- *angajatorii majorează voluntar, oricând în perioada 1 iunie-31 decembrie 2022 inclusiv, nivelul salariului de bază lunar brut cu suma de 200 de lei, respectiv de la 2550 de lei la 2750 de lei;*
- *nivelul salariului de bază lunar brut stabilit potrivit contractului individual de muncă, fără a include sporuri și alte adaosuri, este de 2750 de lei, în cazul persoanelor nou-angajate în perioada 1 iunie-31 decembrie 2022 inclusiv.*

Începând cu 1 ianuarie 2023, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 168/2022), în cazul salariaților care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă, la locul unde se află funcția de bază, nu se datorează impozit pe venit și nu se cuprinde în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii suma de 200 lei/lună, reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor.

Începând cu 1 noiembrie 2023 conform legislației naționale în vigoare (Codul Fiscal):

- *salariații din activitatea de creare de programe pentru calculator beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul și contribuția de asigurări sociale;*
- *salariații din domeniul construcțiilor, agriculturii și industriei alimentare datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate.*

- ✓ **Numărul mediu al salariaților** cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în perioada de referință.

Numărul mediu al salariaților se calculează ca medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (**exclusiv** cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat), din perioada de referință, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare, împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

În **efectivul zilnic al salariaților** luat în calculul numărului mediu **se cuprind** următoarele categorii de salariați:

- persoanele cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată, inclusiv salariații detașați la lucru în străinătate (dacă unitatea care i-a detașat le-a asigurat o remunerație în țară, pentru care a virat contribuții sociale obligatorii și impozit);
- persoanele al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat din inițiativa angajatorului (în cazul întreruperii temporare a activității) și au beneficiat de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat;
- persoanele aflate în incapacitate temporară de lucru (concediu medical) pe perioada când aceștia sunt plătiți de angajator din fonduri proprii;
- părinții, în timpul zilelor libere acordate pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, indiferent din ce fonduri sunt plătiți;
- salariații al căror timp de lucru a fost redus temporar, indiferent din ce fonduri sunt plătiți.

Din efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu **se exclud**: salariații aflați în concedii fără plată, în grevă, patronii care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității, lucrătorii familiari (persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional, și în bani, fără a

figura pe statul de salarii), membrii consiliilor județene și locale, zilierii (persoane fizice care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, potrivit prevederilor legale în vigoare).

În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, cu excepția celor al căror contract de muncă/raport de serviciu a încetat în această zi. În cazul când unitatea a fost înființată sau și-a încetat activitatea în cursul lunii de referință, se iau în calcul efectivele zilnice numai pentru perioada în care a funcționat, iar suma rezultată se împarte la numărul total al zilelor calendaristice din lună.

Salariații angajați cu normă parțială se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul salariaților luat în calculul numărului mediu se includ numai persoanele care au fost plătite.

În **mod excepțional**, pentru cazurile când **se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare** (de exemplu: premii din cursul anului sau anuale, premii de vacanță, al 13-lea salariu, sume brute restante din ultimele luni ale anului precedent (de exemplu: plata restantă a însoțitorilor persoanelor cu dizabilități), sume brute plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești pentru primele de vacanță și a unor sporuri aferente anului în curs), **numărul beneficiarilor** (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) **se include în numărul mediu al salariaților** proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

- ✓ **Indicele câștigului salarial mediu brut** se calculează ca raport între câștigul salarial mediu brut din luna curentă și cel din luna de comparație, exprimat procentual.
- ✓ **Indicele câștigului salarial mediu net** se calculează ca raport între câștigul salarial mediu net din luna curentă și cel din luna de comparație, exprimat procentual.
- ✓ **Indicele câștigului salarial real** se calculează ca raport între indicele câștigului salarial mediu net și indicele general al prețurilor de consum al populației, exprimat procentual.